

Lukasevangeliet 9:51–19:28

Provöversättning 2015 © Svenska Bibelsällskapet

⁵¹ När tiden var inne* för Jesus att tas upp till himlen, vände han blicken mot Jerusalem.

⁵² Han sände budbärare före sig. De gav sig av och kom in i en samarisk by* för att förbereda för honom. ⁵³ Men där ville man inte ta emot honom, eftersom han hade vänt sin blick mot Jerusalem. ⁵⁴ När lärjungarna Jakob och Johannes såg detta, sa de: »Herre, vill du att vi kallar ner eld från himlen som förgör dem?»* ⁵⁵ Men han vände sig om och talade strängt till dem.* ⁵⁶ Då gick de vidare till en annan by.

Att följa Jesus

⁵⁷ När de vandrade på vägen kom en man fram och sa till honom: »Jag vill följa dig vart du än går.« ⁵⁸ Jesus svarade honom: »Rävarna har lyor och himlens fåglar har bon, men Människosonen har ingenstans där han kan vila sitt huvud.« ⁵⁹ Till en annan sa han: »Följ mig!« Men den mannen svarade: »Herre, låt mig först gå och begrava min far.« ⁶⁰ Då sa han till honom: »Låt de döda begrava sina döda, men gå själv och berätta om Guds rike.« ⁶¹ En annan sa: »Jag ska följa dig, Herre, men först vill jag säga adjö till min familj.« ⁶² Jesus svarade: »Ingen som ser sig om, när han lagt händerna på plogen, passar för Guds rike.«

10

De sjuttio två sänds ut

¹ Sedan valde Herren ut sjuttio två* andra och sände dem före sig två och två. De gick till varje stad och by dit han själv tänkte gå. ² Han sa till dem: »Skörden är stor men arbetarna är få. Be skördens herre att han sänder ut arbetare till sin skörd. ³ Gå iväg nu! Jag sänder er som lamm bland vargar. ⁴ Ta varken med er börs, packsäck eller sandaler, och hälsa inte på någon längs vägen. ⁵ När ni kommer in i ett hus, ska ni först säga: Frid över detta hem! ⁶ Om den som bor där tar emot er fredligt, ska den frid som ni kommer med vila över honom. Annars går den tillbaka till er. ⁷ Stanna i huset och ät och drick det som ställs fram åt er, för den som arbetar är värd sin lön. Flytta inte från hus till hus. ⁸ När ni kommer till en stad där man tar emot er, ska ni äta det som bjuds. ⁹ Bota de sjuka som finns där och säg till dem: Guds rike är nära er. ¹⁰ Men om ni kommer till en stad där man inte tar emot er, ska ni gå ut på gatorna och säga: ¹¹ Till och med dammet från er stad som har fastnat på

***9:51** När tiden var inne Uttrycket är hämtat från Gamla testamentet och ger en högtidlig inledning som antyder att tidpunkten för Jesu vandring mot Jerusalem var bestämd av Gud. Jfr Luk 9:31.

***9:52** en samarisk by Fiendskapen mellan judar och samarier var djupt rotad. Samarierna ansåg det vara fel att tillbe i Jerusalem och höll sig i stället till berget Gerizim i Samarien (Joh 4:9, 19). Därför vägrade samarierna rum för övernattnings för judiska pilgrimer som var på väg till Jerusalem för att fira högtid. Se även not till Luk 10:33.

***9:54** eld från himlen som förgör dem Uttrycket kan vara en anspelning på 2 Kung 1:10–16.

***9:55** talade strängt till dem En senare läsart tillägger: »och sa: 'Men ni förstår inte vilken ande ni är av. För Människosonen har inte kommit för att förgöra människoliv utan för att rädda dem.'« Jfr Luk 19:10.

***10:1** sjuttio två Annan läsart: *sjuttio*. Denna läsart kan ha tillkommit på grund av att talet sjuttio var mer symboliskt laddat (se t.ex. 2 Mos 1:5; 15:27; 24:1).

våra fötter borstar vi av mot er!* Men det ska ni veta: Guds rike är nära. ¹² Jag säger er att på den dagen ska Sodom slippa lindrigare undan än en sådan stad.

Klagan över de städer som inte vänder om

¹³ Dom över dig, Korasin! Dom över dig, Betsaida! Om de underverk, som ni har fått se, hade skett i Tyros eller Sidon, skulle man för länge sedan ha suttit där i säck och aska och ångrat sig. ¹⁴ Men vid domen blir det lindrigare för Tyros och Sidon* än för er. ¹⁵ Och du Kafarnaum, ska du lyftas upp till himlen? Nej, till dödsriket ska du kastas ner. ¹⁶ När man lyssnar till er, är det mig man lyssnar till, och när man avvisar er, är det mig man avvisar. Men också honom som har sänt mig avvisar man, när man avvisar mig.«

De sjuttio två kommer tillbaka

¹⁷ Glada kom de sjuttio två* tillbaka och sa: »Herre, till och med demonerna lyder oss när vi nämner ditt namn.« ¹⁸ Jesus svarade dem: »Jag såg Satan störtas ner från himlen som en blix. ¹⁹ Ja, jag har gett er makt att trampa på ormar och skorpioner och makt över fiendens hela välde, och ingenting ska någonsin skada er. ²⁰ Men gläd er inte över att andarna lyder er, utan gläd er över att era namn är skrivna i himlen.«

²¹ I samma stund sa han, full av glädje genom den heliga anden: »Far, du som är herre över himmel och jord, jag prisar dig för att du har dolt detta för de lärda och förståndiga, men har gjort det uppenbart för små barn. Ja, far, så har du funnit det vara bäst. ²² Allt har min far överlämnat åt mig. Ingen vet vem Sonen är utom Fadern, och vem Fadern är utom Sonen och den som Sonen vill uppenbara det för.«

²³ När de var ensamma, vände han sig till lärjungarna och sa: »Lyckliga de ögon som får se det ni ser. ²⁴ Jag säger er att många profeter och kungar ville se det som ni ser, men de fick inte se det, och de ville höra det som ni hör, men de fick inte höra det.«

Den barmhärtige samariern

²⁵ En lagklok ställde sig upp för att sätta honom på prov och frågade: »Mästare, vad ska jag göra för att få evigt liv?« ²⁶ Jesus svarade: »Vad står skrivet i lagen? Hur läser du den?« ²⁷ Han svarade: »Du ska älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ, hela din kraft och hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv.«* ²⁸ Jesus sa till honom: »Du svarade rätt. Gör det, så får du leva.« ²⁹ Men mannen, som ville ta sig själv i försvar, frågade Jesus: »Vem är då min nästa?« ³⁰ Jesus svarade: »En man var på väg från Jerusalem ner till Jeriko.* Han råkade ut för rövare som slet av honom kläderna, misshandlade honom och lät honom bli liggande halvdöd när de försvann. ³¹ En präst råkade komma ner samma väg. När han fick se mannen vek han åt sidan och gick förbi. ³² På samma sätt gjorde en levit. När han kom till platsen och såg mannen vek också han åt sidan och gick förbi. ³³ Men en samarier* som var på resa kom också dit. När han fick se honom fylldes han av medkänsla. ³⁴ Han gick fram till honom och hällde olja och vin* på hans sår

---

***10:11** *mot er* Uttrycket »mot/till er« kan antingen syfta på dammet som borstas av »mot dem« eller att dammet vittnar emot dem. Det är möjligt att uttrycket anspelar på Luk 9:5, »Det ska vittna mot dem.«

***10:14** *Tyros och Sidon* Två icke-judiska, fenikiska städer nordväst om Galileen som i Gamla testamentet förknippades med ondska och andligt förfall (se t.ex. Hes 28).

***10:17** *sjuttio två* Annan läsart: *sjuttio* (jfr not till Luk 10:1).

***10:27** 5 Mos 6:5; 3 Mos 19:18

***10:30** *Jeriko* Vägen mellan Jerusalem och Jeriko var välkänd som en besvärlig och farlig väg genom klippig ödemark.

***10:33** *samarier* Samarier sågs av judar som avfällingar med felaktig skrifttolkning, felaktig messiasförväntan m.m. Att Jesus framställde en samarier som föredöme (jfr Luk 17:18) innebar ett ifrågasättande av gängse föreställningar. Jfr även not till Luk 9:52.

***10:34** *olja och vin* Att använda olja och vin som sår salva och desinfektionsmedel var

och förband dem. Sedan lyfte han upp mannen på sitt eget lastdjur, förde honom till ett värdshus och skötte om honom. ³⁵ Nästa morgon tog han fram två denarer* som han gav åt värden och sa: 'Sköt om honom. Kostar det mer ska jag betala dig på återvägen.' ³⁶ Vem av dessa tre tycker du var en nästa för mannen som blev överfallen av rövare?« ³⁷ Han svarade: »Den som visade honom barmhärtighet.« Då sa Jesus: »Gå du och gör som han!«

Hemma hos Marta och Maria

³⁸ Medan de var på vandring kom han in i en by där en kvinna som hette Marta bjöd honom hem till sig. ³⁹ Hon hade en syster, Maria, som satte sig vid Herrens fötter och lyssnade till hans ord. ⁴⁰ Men Marta var upptagen med att göra allt i ordning. Hon kom fram till honom och sa: »Herre, bryr du dig inte om att min syster låter mig göra allt arbete ensam? Säg till henne att hjälpa mig!« ⁴¹ Herren svarade: »Marta, Marta, du blir bekymrad och störd av så mycket. ⁴² Men endast en sak är nödvändig.* Maria har ju valt det som är bäst och det ska inte tas ifrån henne.«

11

Om bön

¹ En gång stannade han på en plats för att be. När han hade slutat be, sa en av hans lärjungar till honom: »Herre, lär oss att be, liksom Johannes lärde sina lärjungar.« ² Han sa till dem:* »När ni ber säg då:

Far, låt ditt namn hållas heligt.

Låt ditt rike komma.

³ Ge oss för var dag det bröd vi behöver.*

⁴ Förlåt oss våra synder,
då nu också vi förlåter alla som står i skuld till oss.

Och för oss inte in i prövning*.«

⁵ Han sa till dem: »Tänk er att någon av er går till en vän mitt i natten och säger: 'Kära vän, låna mig tre bröd!' ⁶ En vän som är på resa har kommit förbi och jag har ingenting att bjuda på.' ⁷ Då kanske han därinne säger: 'Stör mig inte! Dörren är redan låst och barnen är hos mig i sängen. Jag kan inte gå upp och ge dig något.' ⁸ Men jag säger er: även om han inte stiger upp och för vänskaps skull ger honom något, så kommer han att stiga upp och ge honom allt han behöver eftersom den andre är så oförskämt påträngande.* ⁹ Därför säger jag er: Be, så ska ni få. Sök, så ska ni finna. Bulta, så ska det öppnas för er. ¹⁰ Den som ber

---

vanligt i antiken.

***10:35** *denarer* En denar motsvarade en dagslön.

***10:42** *Men endast en sak är nödvändig.* Annan läsart: *Men få saker är nödvändiga, egentligen endast en.*

***11:2** *Han sa till dem* Det finns gott om längre textvarianter som harmoniserar bönen i Luk 11:2–4 med motsvarande bön i Matt 6:9–13. Den korta versionen av bönen hos Lukas har dock starkt stöd i tidiga handskrifter och citat av kyrkofäder.

***11:3** *det bröd vi behöver* Det grekiska ordet *epiousios* är svårtolkat. Det kan betyda »som behövs«, »nuvarande« eller »kommande«. Andra möjliga översättningar: »Ge oss i dag vårt dagliga bröd« eller »Ge oss var dag vårt bröd för dagen som kommer«.

***11:4** *prövning* Det grekiska ordet *peirasmos* kan översättas med såväl »prövning« som »frestelse«. »Prövning« ligger i linje med Lukas användning av termen i övrigt (jfr Luk 4:13; 8:13; 22:28, 40, 46).

***11:8** *oförskämt påträngande* Uttrycket hör hemma i det antika medelhavsområdets heders- och skamkultur. Termen som används (*anaideia*) skulle alternativt kunna syfta på mannen i sängen, då det vore en skam att inte gå upp och dela med sig till en vän som knackar på i natten (»för skams skull«). Denna tolkning är dock grammatiskt mindre trolig.

får, och den som söker finner, och för den som bultar ska det öppnas.

¹¹ Finns det en far bland er som skulle ge sin son en orm, när han ber om en fisk, ¹² eller ge honom en skorpion när han ber om ett ägg? ¹³ Om nu ni som är onda förstår att ge era barn goda gåvor, hur mycket mer ska då inte er far i himlen ge helig ande åt dem som ber honom?«

Jesus och demonerna

¹⁴ Vid ett tillfälle drev han ut en demon som orsakat stumhet. När demonen hade farit ut, började den stumme tala, och folket förundrades. ¹⁵ Men några av dem sa: »Det är med demonernas furste Beelsebul* som han driver ut demonerna.« ¹⁶ Andra ville sätta honom på prov och bad honom om ett tecken från himlen. ¹⁷ Men då han visste vad de hade i tankarna, sa han till dem: »Varje rike som kommer i strid med sig självt blir ödelagt, och hus rasar på hus. ¹⁸ Om nu Satan kommer i strid med sig själv, hur kan då hans rike bestå? Ni säger ju att det är med Beelsebul som jag driver ut demonerna. ¹⁹ Men om jag driver ut demonerna med Beelsebul, vem driver då era anhängare ut dem med? Därför kommer ni att dömas av era egna. ²⁰ Men om jag driver ut demonerna med Guds finger*, då har Guds rike nått er.

²¹ När en stark man vaktar sin gård med vapen, får det han äger vara ifred. ²² Men om det kommer en som är ännu starkare och övermannar honom, då lägger denne beslag på vapnen han litade på och fördelar bytet. ²³ Den som inte är med mig är emot mig, och den som inte samlar med mig skingrar.

²⁴ När den orena anden lämnar en människa vankar den omkring i ödemarken för att komma till ro, men finner ingen. Då säger den: Jag återvänder till mitt hus som jag lämnade. ²⁵ Då den kommer dit och finner det fejat och pyntat, ²⁶ går den bort och hämtar sju andra andar, som är värre än den själv, och de flyttar in och slår sig ner där. För den människan blir slutet värre än början.«

²⁷ När han sa detta ropade en kvinna i folkskaran till honom: »Lyckligt är det moderliv som burit dig och de bröst som du diat.« ²⁸ Då sa han: »Säg hellre: Lyckliga de som hör Guds ord och tar vara på det.«

Ett ont släkte söker tecken

²⁹ När folk strömmade till tog han åter till orda: »Detta släkte är ont. Det söker tecken, men något annat än Jonatecknet* ska det inte få. ³⁰ För på samma sätt som Jona blev ett tecken för Nineves invånare, ska Människosonen bli det för detta släkte. ³¹ Vid domen ska Söders drottning* stiga fram tillsammans med människor från detta släkte och döma dem, för hon kom från jordens yttersta gräns för att lyssna till Salomos vishet. Och här finns det som är större än Salomo! ³² Vid domen ska folk från Nineve stå upp med detta släkte och döma det, för de vände om när Jona predikade för dem. Och här finns det som är större än Jona!

³³ Ingen tänder en oljelampa och ställer undan den. Nej, man sätter den på hållaren, för att de som kommer in ska se ljuset. ³⁴ Ditt öga är kroppens lampa. När ögat är klart får hela din kropp ljus. Men är det fördärvat blir det mörkt i din kropp. ³⁵ Akta dig så att inte ljuset

---

***11:15** *Beelsebul* Namnet är ett gammalt gudsnamn som betyder »Baal, fursten« eller »den höge herren« (jfr 2 Kung 1:2). Det har överförts på en demon som här likställs med djävulen, demonernas furste.

***11:20** *Guds finger* Guds finger eller arm är en gammaltestamentlig bild för Guds ingripande (jfr 2 Mos 8:19). I parallelltexten Matt 12:28 används uttrycket »Guds ande«.

***11:29** *Jonatecknet* Jesus jämför sig med profeten Jona som förkunnade dom över Nineves folk (Jona 3). I Matt 12:40 liknar Jesus sin död och uppståndelse vid Jona som »var i den stora fiskens buk tre dagar och tre nätter«.

***11:31** *Söders drottning* Drottningen av Saba reste till Jerusalem för att möta Salomo och häpnade över hans vishet och rikedom (1 Kung 10:1–10; 2 Krön 9:1–10). Liksom folket i Nineve företräder hon här de icke-judar som visar andlig mottaglighet.

inom dig blir till mörker! ³⁶ Om hela din kropp får ljus och ingen del av den ligger i mörker, då blir den alltigenom ljus som när en lampa lyser på dig med sitt klara sken.«

Anklagelser mot fariseer och skriftlärda

³⁷ När han hade talat, bjöd en farisé hem honom till en måltid. Han gick med in och la sig till bords. ³⁸ Farisén blev förvånad när han såg att Jesus inte tvättade sig före måltiden. ³⁹ Men Herren sa till honom: »Ni fariseer rengör era bägare och fat på utsidan, men ert inre är fullt av girighet och ondska. ⁴⁰ Kan ni inte begripa att han som har gjort utsidan också har gjort insidan? ⁴¹ Ge hellre vad som finns i era bägare och på era fat* åt de fattiga som gåva, så blir allt rent för er. ⁴² Dom över er, ni fariseer! Ni ger tionde av mynta och vinruta och av alla slags grönsaker*, men ni bryr er inte om rättvisan och kärleken till Gud. Ni borde göra det ena utan att glömma bort det andra. ⁴³ Dom över er, ni fariseer! Ni älskar de främsta platserna i synagogorna och hedersbetygelserna på torgen. ⁴⁴ Dom över er, ni fariseer! Ni är som gamla gravar som inte längre syns* och som folk trampar på utan att veta om det.«

⁴⁵ Då svarade en av de lagkloka: »Mästare, när du säger så kränker du även oss.« ⁴⁶ Han svarade: »Dom också över er, ni lagkloka! Ni lägger bördor på folk som knappt går att bära, men själva rör ni inte ett finger för att lätta på dem. ⁴⁷ Dom över er! Ni reser minnesstenar över profeterna som era fäder slog ihjäl. ⁴⁸ Ni är alltså vittnen till vad era fäder har gjort och ni ger dem ert gillande; de dödade profeterna och ni reser minnesstenar över dem. ⁴⁹ Därför har också Guds vishet* sagt: Jag ska sända profeter och apostlar till dem. Några kommer de att slå ihjäl, andra kommer de att förfölja. ⁵⁰ Detta släkte ska därför få stå till svars för alla profeters blod som har flutit sedan världens skapelse, ⁵¹ alltifrån Abels blod ända till Sakarjas blod*, han som blev ihjälslagen mellan altaret och templet. Ja, jag säger er: detta släkte ska få stå till svars för allt detta. ⁵² Dom över er, ni lagkloka! Ni har tagit nyckeln till kunskapen. Själva har ni inte gått in och ni har hindrat dem som har velat ta sig in.«

⁵³ När han gick därifrån var de skriftlärda och fariseerna rasande och trängde sig på honom med många olika frågor. ⁵⁴ De lurpassade på honom för att hitta något att anklaga honom för.

12

Ännu fler varningar

¹ Under tiden hade människor samlats i tusental, så att de höll på att trampa ner varandra. Då började Jesus tala och vände sig särskilt till sina lärjungar: »Akta er för fariseernas

---

***11:41** vad som finns i era bägare och på era fat Annan möjlig översättning: *det som finns i ert inre*. Uttrycket »ert inre« kan uppfattas som en ordlek som knyter an till människans inre (v 40), samtidigt som det utgör en kontrast till »på utsidan« i v 39. I Lukasevangeliet betonas ofta omsorgen om de fattiga, vilket talar för den konkreta översättningen.

***11:42** tionde av mynta och vinruta och av alla slags grönsaker Angående kryddväxter fanns inga tydliga lagföreskrifter. När det gäller vinruta finns det judiska traditioner som visar att det inte var nödvändigt att ge tionde av denna kryddväxt. Fariseerna var dock noga med att inte försumma detaljerna i lagtolkningen.

***11:44** som gamla gravar som inte längre syns Enligt 4 Mos 19:16 blev människor som kom i kontakt med gamla gravar rituellt orena. Jesus anklagar alltså fariseerna för att smitta människor med sin inre orenhet på ett lika försåtligt sätt som en otydligt markerad grav.

***11:49** Guds vishet I Matt 12:34 tillskrivs de följande orden Jesus själv. Här anför de som citat från någon skrift, okänd för oss. Även i Luk 7:35 och Matt 11:19 jämför Jesus med Guds vishet. I äldre texter framställs Guds vishet som en medlargestalt mellan Gud och människor (Ords 8, Syr 24).

***11:51** alltifrån Abels blod ända till Sakarjas blod Abel omnämns i början (1 Mos 4) och Sakarja i slutet (2 Krön 24:20–22) av den hebreiska bibeln, där Krönikeböckerna står sist.

surdeg som är skenheligheten. ² Det finns inget som är gömt som inte ska komma i dagen, och inget som är dolt som inte ska bli känt. ³ Därför ska allt som ni har sagt i mörkret bli hört i ljuset, och allt som ni har viskat i enrum ropas ut från taken. ⁴ Till er, mina vänner, säger jag: var inte rädda för den som kan döda kroppen men sedan inte kan göra mer. ⁵ Jag ska visa er vem ni ska frukta: frukta honom som kan döda och sedan har makt att kasta i Gehenna.* Ja, jag säger er: honom ska ni frukta.

⁶ Säljer man inte fem små sparvar för två kopparslantar?* Och ingen av dem är glömd av Gud. ⁷ Till och med hårstråna på ert huvud är räknade. Var inte rädda. Ni är mer värda än många sparvar. ⁸ Jag säger er: var och en som känns vid mig inför människorna, honom ska också Människosonen kännas vid inför Guds änglar. ⁹ Men den som förnekar mig inför människorna ska bli förnekad inför Guds änglar.

¹⁰ Och var och en som säger ett ord mot Människosonen kommer att få förlåtelse, men den som bespottar den heliga anden* kommer inte att förlåtas. ¹¹ När man drar er inför synagogornas domstolar* och inför makthavare och myndigheter, ska ni då inte oroa er för hur ni ska försvara er eller för vad ni ska säga. ¹² När den stunden kommer ska den heliga anden låta er veta vad som behöver sägas.«

Liknelsen om den rike dåren

¹³ Någon i folkhopen sa till honom: »Mästare, säg till min bror att dela arvet med mig!«*

¹⁴ Han svarade honom: »Människa, vem har satt mig till att vara domare eller medlare mellan er?« ¹⁵ Han sa till dem: »Akta er för allt slags habegär. Det är inte ägodelar som ger liv, inte ens om man har dem i överflöd.« ¹⁶ Sedan berättade han en liknelse för dem: »En rik man hade fått en god skörd på sina åkrar. ¹⁷ Han tänkte för sig själv: 'Vad ska jag göra? Jag har ju inte plats för min skörd. ¹⁸ Jo, så här ska jag göra. Jag river mina lador och bygger större, och där samlar jag in allt spannmål och allt mitt goda. ¹⁹ Sedan kan jag säga till mig själv: Nu ligger här mycket gott samlat åt dig, tillräckligt för många år framöver. Slå dig till ro, ät, drick och var glad!' ²⁰ Men Gud sa till honom: 'Din dåre, i natt ska ditt liv krävas tillbaka. Vem ska då ha allt som du har samlat?' ²¹ Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud.«

Om bekymmer och oro

²² Han sa till sina lärjungar: »Därför säger jag er: bekymra er inte för hur ni skall få mat att leva av och kläder att sätta på kroppen. ²³ För livet är mer än maten och kroppen är mer än kläderna. ²⁴ Se på korparna! De varken sår eller skördar, de har varken matbodar eller lador – och ändå föder Gud dem. Hur mycket mer värda är inte ni än fåglarna?

***12:5** *Gehenna* Ordet är bildat av det hebreiska namnet på en dal söder om Jerusalem, »Hinnoms dal«, där man enligt Gamla testamentet bedrivit hednisk kult med barnoffer (2 Krön 28:3; 33:6). Därför blev platsen en symbol för avskyvärd ondska. Enligt Jer 7:31–32; 19:1–13 skulle den fyllas av döda när det avfälliga Jerusalem ödelades. I Nya testamentet har namnet Gehenna förlorat sin geografiska betydelse.

***12:6** *två kopparslantar* Ett romerskt kopparmynt var värt en sextondels denar (dagslön).

***12:10** *den som bespottar den heliga anden* Uttryckets innebörd är inte helt klar. Att döma av sammanhanget i Lukasevangeliet (12:8–9, 11–12) kan det avse en medveten och ihållande förnekelse av Kristustron i samband med förföljelse. I parallelltexterna Mark 3:28–30 och Matt 12:32 står samma uttryck i ett sammanhang där det snarare avser en vägran att erkänna ens de påtagligaste uttryck för Guds vilja att rädda och befria.

***12:11** *synagogornas domstolar* Ordagrant: *synagogorna*. Här åsyftas dock mer specifikt synagogans juridiska funktion.

***12:13** *dela arvet med mig* Enligt 5 Mos 21:17 skulle den äldre sonen ärva dubbelt så mycket som den yngre. Dispyter som uppstod i samband med arvsdelning avgjordes ofta inför en skriftlärdd.

²⁵ Vem av er kan med sina bekymmer lägga en enda aln* till sin livslängd? ²⁶ Om ni inte ens förmår så lite, varför bekymrar ni er då för allt annat? ²⁷ Se på liljorna, hur de frodas! De varken arbetar eller spinner. Men jag säger er: inte ens Salomo i all sin härlighet var klädd som en av dem. ²⁸ Om Gud så vackert klär gräset som växer på marken i dag men kastas i ugnen i morgon, hur mycket hellre ska han då inte klä er, ni som är så svaga i tron?

²⁹ Men tänk inte på hur ni ska få något att äta och dricka. Var inte så ängsliga! ³⁰ Efter allt sådant jagar världens människor, men ni har en far som vet vad ni behöver. ³¹ Sök i stället hans rike, så ska ni få det andra också. ³² Var inte rädd, du lilla hjord. Er far har med glädje beslutat att ge er riket. ³³ Sälj vad ni äger och ge åt de fattiga. Skaffa er en börs som inte nöts ut, en oändlig skatt i himlen, dit ingen tjuv kan nå och som ingen mal förtär. ³⁴ Där er skatt är, där kommer ert hjärta också att vara.

Vaksamma tjänare

³⁵ Fäst upp era kläder* och håll era lampor brinnande. ³⁶ Var som tjänare som väntar på att deras herre ska komma hem från ett bröllop, så att de genast kan öppna för honom när han kommer och knackar på. ³⁷ Lyckliga är de tjänare som deras herre finner beredda när han kommer. Sanna mina ord: han ska fästa upp sina kläder, låta dem lägga sig till bords och själv gå och passa upp dem. ³⁸ Om han så kommer i andra eller tredje nattvakten* och finner dem beredda – lyckliga är de. ³⁹ Men ni begriper väl att om den som äger huset visste när tjuven kommer, skulle han inte låta honom bryta sig in i huset. ⁴⁰ Var redo ni också! Människosonen kommer i en stund när ni inte väntar er det.«

⁴¹ Då frågade Petrus: »Herre, berättar du den här liknelsen för oss eller för alla?« ⁴² Herren svarade: »Vem är då den trofaste och förståndige förvaltaren som hans herre sätter över sina tjänare för att ge dem mat i rätt tid? ⁴³ Lycklig den tjänare vars herre finner att han arbetar med detta när han kommer. ⁴⁴ Jag säger er sanningen: han ska låta honom ta hand om allt han äger. ⁴⁵ Men tänk om denne tjänare skulle säga till sig själv att det är gott om tid innan min herre kommer och så börjar slå tjänstefolket och äta och dricka sig full. ⁴⁶ Då ska den tjänarens herre komma en dag, när han inte väntar sig det och vid en tid som han inte vet om. Han ska skära honom i stycken och ge honom en plats bland de svekfulla.* ⁴⁷ Den tjänare, som känner sin herres vilja men ingenting förbereder och inte handlar efter hans vilja, ska få mycket prygel. ⁴⁸ Men den tjänare, som inte känner hans vilja och gör något som förtjänar bestraffning, ska slippa undan med några få rapp. Av den som fått mycket ska mycket begäras och av den som anförtrotts mycket ska mycket krävas.

⁴⁹ Jag har kommit för att sätta världen i brand. Hur gärna skulle jag inte vilja att elden redan brann! ⁵⁰ Men jag har ett dop* som jag måste döpas med. Hur vändas jag inte innan det är fullföljt. ⁵¹ Tror ni att jag har kommit för att skapa fred på jorden? Nej, splittring, säger jag er. ⁵² Om fem tillhör samma familj, ska de från och med nu vara splittrade, tre mot två, två mot tre, ⁵³ far mot son och son mot far, mor mot dotter och dotter mot mor, svärmor mot sonhustru och sonhustru mot svärmor.«

Att tolka tidens tecken

⁵⁴ Till folket sa han: »När ni ser moln stiga upp i väster, säger ni genast: nu blir det oväder –

---

* **12:25** *en enda aln* En aln motsvarar avståndet mellan armbåge och långfinger, ca en halv meter.

* **12:35** *Fäst upp era kläder* Den långa skjortan måste fästas upp i bältet för att ge fritt utrymme för armar och ben när man skulle arbeta eller gå.

* **12:38** *andra eller tredje nattvakten* Natten indelades av judarna i tre vaktperioder: kväll, efter midnatt och gryning. Romarna hade fyra vaktperioder (jfr Mark 13:35).

* **12:46** *en plats bland de svekfulla* Uttrycket påminner om liknande påståenden i Qumrantexterna och syftar på de trolösas straff vid tidens slut.

* **12:50** *ett dop* Att döpas i vatten är här en bild för lidande och död, hämtad från Gamla testamentet (t.ex. Ps 69:3; 88:8). Jfr Mark 10:38; Rom 6:3–4.

och det blir det också.⁵⁵ Och när det blåser från söder säger ni: det kommer att bli hett – och det blir det också.⁵⁶ Ni skenheliga, jordens och himlens utseende förstår ni att tyda. Varför kan ni inte tyda denna tid?⁵⁷ Varför avgör ni inte själva vad som är rätt?⁵⁸ När du är på väg med din motpart till domstolen, gör då vad du kan för att förlika dig med honom på vägen dit. Annars dras du inför domaren och domaren överlämnar dig till indrivaren* och indrivaren kastar dig i fängelse.⁵⁹ Jag säger dig: du ska minsann inte slippa ut därifrån förrän du har betalt till sista öret.«*

13

Vikten av att vända om

¹ Just då kom några och berättade för honom om de galileer som Pilatus* hade dödat och vars blod han hade blandat med offerdjurens.² Jesus svarade dem: »Tror ni att dessa galileer var större syndare än alla andra i Galileen eftersom detta hände dem?³ Nej, säger jag er. Men om ni inte vänder om, kommer ni alla att gå under som de.⁴ Eller de arton som omkom när Siloatornet* rasade över dem, tror ni att de var mer skyldiga än alla andra som bor i Jerusalem?⁵ Nej, säger jag er. Men om ni inte vänder om, kommer ni alla att gå under som de.«

Liknelsen om fikonsträdet som inte bar frukt

⁶ Sedan berättade han denna liknelse: »En man hade ett fikonsträd planterat i sin vingård. Han gick för att se om det fanns frukt på det men fann ingen.⁷ Då sa han till trädgårdsmästaren: 'I tre års tid har jag kommit för att se om det finns frukt på det här fikonsträdet men inte hittat någon. Så hugg ner det! Varför ska det få suga ut jorden?'⁸ Trädgårdsmästaren svarade: 'Låt det stå också det här året, så ska jag gräva runt det och gödsla.⁹ Kanske kommer det att bära frukt nästa år. Om inte, kan du hugga ner det.'«

Jesus botar en krokryggig kvinna på sabbaten

¹⁰ En sabbat undervisade han i en av synagogorna.¹¹ Där var en kvinna som i arton år hade plågats av en sjukdomsande. Hon var krokryggig och kunde inte räta på sig.¹² När Jesus fick se henne ropade han på henne och sa: »Kvinna, du är fri från din sjukdom«,¹³ och så la han händerna på henne. Genast rätade hon på sig och prisade Gud.¹⁴ Men föreståndaren för synagogan, som hade blivit upprörd över att Jesus botade på en sabbat, sa till folket: »Det finns sex dagar då man arbetar. Då kan ni komma för att bli botade, men inte på sabbatsdagen*.«¹⁵ Då svarade Herren: »Ni skenheliga, vem löser inte sin ox eller åsna*

***12:58** *indrivaren* Termen som här används kan avse en ämbetsman i allmänhet, men sammanhanget tyder på att det rör sig om en rättstjänare som även hade hand om skuldindrivning. Den som inte betalade sina skulder kunde dömas till fängelsestraff. Indrivaren hade då även till uppgift att bevaka sådana fångar åt fordringsägarna.

***12:59** *sista öret* Termen *leptos* avsåg ett litet kopparmynt som motsvarade 1/128 av en denar (dagslön).

***13:1** *Pilatus* Romersk prokurator i provinsen Judeen 26–36 e.Kr. Den judiske historieskrivaren Josefus berättar vid flera tillfällen om hur Pilatus brutalt slog ner ansatser till uppror bland judarna, dock inte om någon händelse som passar helt till den här beskrivna.

***13:4** *Siloatornet* Siloa var en damm i sydöstra Jerusalem (jfr Joh 9:7, 11). Den händelse som här beskrivs är inte närmare känd.

***13:14** *sabbatsdagen* Enligt judisk tradition var det enbart tillåtet att bota på sabbaten om det skedde för att avvärja akut livsfara.

***13:15** *vem löser inte sin ox eller åsna* På sabbaten fick man varken slå knutar eller lösa upp dem, men i praktiken var det självklart att man gav utrymme för helt nödvändiga

från båset och leder ut dem för att dricka också på sabbatsdagen? ¹⁶ Men här är en Abrahams dotter som Satan hållit bunden i hela arton år. Borde inte hon få bli fri från sin boja på sabbatsdagen?« ¹⁷ När han sagt detta skämdes alla som var emot honom, men folket glädde sig över allt det underbara som han gjorde.

Liknelserna om senapskornet och surdegen

¹⁸ Sedan sa han: »Vad liknar Guds rike? Vad ska jag jämföra det med? ¹⁹ Det är som ett senapskorn som en man tog och sådde i sin trädgård. Det växte och blev ett träd, och himlens fåglar byggde bo bland grenarna.« ²⁰ Han sa också: »Vad ska jag jämföra Guds rike med? ²¹ Det är som en surdeg som en kvinna blandade med tre mått mjöl* och hela degen syrades och jäste upp.«*

Den trånga porten

²² På sin vandring till Jerusalem gick han genom städer och byar och undervisade. ²³ Någon frågade honom: »Herre, är det bara några få som blir räddade?« Han sa till dem: ²⁴ »Kämpa för att komma in genom den trånga porten. Jag säger er: många ska försöka komma in utan att lyckas. ²⁵ När husbonden har stigit upp och låst porten och ni väl står där utanför och bultar och ropar: Herre, öppna för oss! kommer han att svara: Jag vet inte varifrån ni kommer. ²⁶ Då kommer ni att säga: Vi har ju ätit och druckit tillsammans med dig, och du undervisade på våra gator. ²⁷ Men han ska svara: Jag vet inte varifrån ni kommer. *Bort från mig, alla ni som gör orätt!** ²⁸ Ni kommer att stå där och gråta och skära tänder, när ni får se Abraham och Isak och Jakob och alla profeterna i Guds rike, medan ni själva blir utkastade. ²⁹ Och människor ska komma från öster och väster, från norr och söder och ligga till bords i Guds rike. ³⁰ De som är sist kommer att bli först, och de som är först ska bli sist.«

Jesus sörjer över Jerusalem

³¹ Just då kom några fariseer och sa till honom: »Skynda dig bort härifrån. Herodes* vill döda dig.« ³² Han sa då till dem: »Gå och säg till den där räven att i dag och i morgon driver jag ut demoner och blir färdig med att bota de sjuka, först den tredje dagen är jag klar. ³³ Men i dag och i morgon och i övermorgon* måste jag vandra vidare, eftersom en profet inte kan mista livet någon annanstans än i Jerusalem. ³⁴ Jerusalem, Jerusalem, du som dödar profeterna och stenar dem som är sända till dig. Hur ofta har jag inte velat samla dina barn som hönan samlar sina kycklingar under vingarna. Men ni ville inte. ³⁵ Se, nu får ni själva ta hand om ert hus*. Jag säger er: ni kommer inte att se mig igen förrän den dag då ni säger: *Välsignad är han som kommer i Herrens namn!*«*

---

arbeten som att vattna boskapsdjuren.

***13:21** *tre mått mjöl* Ett mått mjöl avsåg ca 13 liter. Här bakas alltså degen på närmare 40 liter mjöl.

***13:21** *syrades och jäste upp* Verbet som används syftar på hela jäsningsprocessen, både i betydelsen »syras« och »jäsa upp«.

***13:27** Ps 6:9

***13:31** *Herodes* Avser Herodes Antipas, en av Herodes den stores söner, som vid sin fars död blev lydfurste över Galileen fram till sin död år 39 e.Kr.

***13:33** *Men i dag och i morgon och i övermorgon* Innebörden är troligen att Jesus inte ska dö förrän han fullgjort det uppdrag Gud gett honom. Jfr Joh 8:20.

***13:35** *nu får ni själva ta hand om ert hus* Orden påminner om domsordet över Jerusalem i Jer 22:5. Jesu bortgång tolkas i ljuset av hur profeterna såg Gud lämna Jerusalem innan det ödelades (jfr Jer 12:7; Hes 11:23).

***13:35** Ps 118:26

14

Jesus botar en man med vatten i kroppen

¹ En gång var han hembjuden till måltid hos en av de främsta fariseerna. Det var sabbat, och man höll ögonen på honom. ² En man som var uppsvälld av vatten i kroppen ställde sig framför honom. ³ Jesus frågade då de lagkloka och fariseerna: »Är det tillåtet att bota på en sabbat eller inte?« ⁴ Men de teg. Då rörde han vid mannen, gjorde honom frisk och lät honom gå. ⁵ Han sa till dem: »Om någon av er har en son eller en oxe som ramlar ner i en brunn*, drar han då inte genast upp dem även om det är sabbat?« ⁶ Det kunde de inte svara på.

Liknelserna om festen

⁷ När han såg att gästerna valde ut de främsta platserna vid bordet åt sig, berättade han en liknelse för dem: ⁸ »När du blir bjuden på bröllop, ska du inte slå dig ner på den främsta platsen. Kanske någon av de andra gästerna är mer ansedd än du. ⁹ Då säger han som bjudit in er båda: Ge honom din plats. Då får du ta platsen längst ner och skämmas. ¹⁰ Nej, när du blir bjuden, gå då och slå dig ner på platsen längst ner, så att värden, när han kommer, kan säga till dig: Min vän, flytta dig längre upp. Då blir du hedrad inför de andra gästerna. ¹¹ Den som sätter sig själv högt ska bli förödmjukad, och den som ödmjukar sig ska bli satt högt.« ¹² Till värden sa han: »När du bjuder på middag eller på en annan måltid, ska du inte bjuda in dina vänner och bröder eller släktingar och rika grannar för att bli bjuden tillbaka och få din belöning. ¹³ Nej, när du har fest, bjud då in fattiga, krymplingar, lama och blinda. ¹⁴ Lycklig är du eftersom de inte kan ge dig något i gengäld. Du kommer i stället att få din lön, när de rättfärdiga uppstår.«

¹⁵ En av gästerna som hörde honom sa: »Lycklig är den som får vara med om måltiden i Guds rike.« ¹⁶ Jesus svarade: »En man skulle ha en stor fest och bjöd in många. ¹⁷ När festen skulle börja sände han sin tjänare för att säga till de inbjudna: 'Kom, nu är det klart.' ¹⁸ Men den ene efter den andre kom med ursäkter. En sa: 'Jag har köpt en åker som jag måste gå och syna. Jag ber så mycket om ursäkt.' ¹⁹ En annan sa: 'Jag har köpt fem par oxar och måste gå ut och se vad de går för. Jag ber så mycket om ursäkt.' ²⁰ Och en tredje sa: 'Jag har just gift mig och kan inte komma.' ²¹ Tjänaren återvände och berättade detta för sin herre. Då blev husbonden arg och sa till sin tjänare: 'Gå genast ut på stadens gator och torg och ta hit alla som är fattiga och alla krymplingar, blinda och lama.' ²² Och tjänaren sa: 'Herre, nu har jag gjort som du befallt, men än finns det plats.' ²³ Då sa herren till sin tjänare: 'Ge dig ut efter vägar och stigar och se till att folk kommer hit så att mitt hus blir fullt. ²⁴ Jag säger er: Ingen av alla dem som först var bjudna kommer att få vara med på min fest.'«

Vad det kostar att vara Jesu lärjunge

²⁵ Stora skaror följde honom. Han vände sig till dem och sa: ²⁶ »Den som kommer till mig och inte sätter det högre än* sin far och mor, sin hustru, sina barn, sina bröder och systrar, ja, högre än sitt eget liv, kan inte vara min lärjunge. ²⁷ Den som inte bär sitt kors och följer

---

* **14:5** *en son eller en oxe som ramlar ner i en brunn* Andra, mindre troliga läsarter har mer väntade kombinationer: »en åsna eller en oxe« eller »ett får eller en oxe«. I rabbinisk tradition var det omtvistat om man fick ingripa eller inte när ett djur föll ner i en brunn på sabbaten.

* **14:26** *inte sätter det högre än* Ordagrant: »och inte hatar«. Hebreiskans och grekiskans verb för »hata« har vanligtvis mer att göra med prioriteringar i ett skam- och hedersorienterat samhälle än med stark känslomässig affekt (se 1 Mos 29:30–31; 5 Mos 21:15–17; Dom 14:16; Mal 1:2–3). Jämför den mildare formuleringen av samma Jesusord i Matt 10:37.

mig kan inte vara min lärjunge. ²⁸ Om någon av er tänker bygga ett torn, sätter han sig inte då först ner och räknar ut vad det skulle kosta att slutföra bygget? ²⁹ För om han har lagt grunden men inte kan bygga färdigt, då kan alla som ser det börja håna honom ³⁰ och säga: Den där människan började bygga men klarade inte av att göra det färdigt! ³¹ Eller om en kung drar ut i strid mot en annan kung, sätter han sig inte då först ner och tänker över om han med sina tiotusen man kan utmana den som kommer emot honom med tjugotusen? ³² Kan han inte det, så skickar han bud för att be om fred medan den andre fortfarande är långt borta.

³³ Så är det alltså: ingen av er kan vara min lärjunge som inte avstår från alla sina ägodelar. ³⁴ Salt är bra. Men om saltet förlorar saltan*, hur ska det då bli salt igen? ³⁵ Då duger det varken för jorden eller för gödselstacken. Det är bara att kasta bort det. Lyssna du, som har öron att höra med!«

15

Liknelsen om det förlorade fåret

¹ Tullindrivare och syndare närmade sig Jesus för att lyssna till honom. ² Men fariseerna och de skriftlärdade muttrade förargat: »Den mannen tar emot syndare och äter med dem.« ³ Då berättade han denna liknelse för dem: ⁴ »Om någon av er har hundra får och förlorar ett av dem, lämnar han då inte de nittionio i ödemarken och letar efter det som har kommit bort tills han hittar det? ⁵ Och när han hittar det, blir han glad och lägger det på sina axlar. ⁶ När han kommer hem samlar han sina vänner och grannar och säger till dem: Gläd er med mig, jag har hittat fåret som var förlorat! ⁷ Jag säger er att det blir samma glädje i himlen över en enda syndare som omvänder sig som över nittionio rättfärdiga som inte behöver vända om.

Liknelsen om det borttappade myntet

⁸ Om en kvinna har tio silvermynt* och tappar bort ett av dem, tänder hon då inte en lampa och sopar hela huset och letar överallt tills hon hittar det? ⁹ Och när hon hittat det samlar hon sina väninnor och grannkvinnor och säger: Gläd er med mig, jag har hittat myntet som jag tappade bort! ¹⁰ På samma sätt gläder sig Guds änglar över en enda syndare som vänder om.«

Liknelsen om fadern med de två sönerna

¹¹ Han fortsatte: »En man hade två söner. ¹² Den yngste sa till sin far: 'Far, ge mig mitt arv i förskott.*' Då delade han sin egendom mellan sönerna. ¹³ Några dagar senare packade den yngste sonen ihop allt han ägde och reste till ett land långt borta. Där slösade han bort sin förmögenhet på ett liv i utsvävningar. ¹⁴ När han hade gjort slut på allt blev det svår hungersnöd i landet och han började lida nöd. ¹⁵ Då gick han och tog tjänst hos en av invånarna i landet. Denne skickade ut honom på sina ägor för att vakta svin.* ¹⁶ Han skulle gärna ha ätit sig mätt på de fröbaljor* som svinen åt, men ingen gav honom något. ¹⁷ Då tog

---

***14:34** om saltet förlorar saltan Judarna använde saltplattor för att öka förbränningen i sina ugnar. Då plattorna efter hand förlorade saltan, miste de sin verkan och blev värdelösa.

***15:8** tio silvermynt Ett grekiskt silvermynt (*drachma*) motsvarade en dagslön (eller en romersk denar).

***15:12** ge mig mitt arv i förskott Även om en far kunde ge sina barn ett arv i förskott (jfr Syr 33:20–22), var detta mycket ovanligt. Det ansågs som en vanära för fadern.

***15:15** vakta svin Detta var speciellt förnedrande för en jude, eftersom svin enligt lagen är rituellt orena (3 Mos 11:7).

***15:16** fröbaljor Dessa fröbaljor (troligtvis från karobträdet eller johannesbrödträdet) användes som djurfoder. I judisk tradition omnämns fröbaljor som exempel på föda som ansågs förödmjukande att äta men som kan leda en syndare till besinning.

han sitt förnuft till fånga och sa: 'Hur många av min fars daglönare har inte mat i överflöd medan jag håller på att svälta ihjäl. ¹⁸ Nu ska jag bryta upp och ge mig hem till min far och säga till honom: Far, jag har syndat mot himlen och inför dig. ¹⁹ Jag är inte längre värd att kallas din son. Låt mig få bli som en av dina daglönare.'

²⁰ Han bröt upp och gav sig av hem till sin far. Redan på långt håll fick fadern syn på honom. Han fylldes av innerlig medkänsla och sprang ut och omfamnade och kysste honom. ²¹ Då sa sonen till honom: 'Far, jag har syndat mot himlen och inför dig. Jag är inte värd att kallas din son.' ²² Då sa fadern till sina tjänare: 'Skynda er att ta fram de finaste kläderna och klä upp honom, sätt en ring på hans finger* och sandaler på hans fötter. ²³ Hämta den gödda kalven och slakta den. Nu ska vi äta och festa! ²⁴ Min son var död men lever igen, han var förlorad men är återfunnen.' Och så började festen.

²⁵ Men den äldre sonen var ute på ägor. När han var på hemväg och närmade sig gården hörde han musik och dans. ²⁶ Han ropade på en av tjänarna och frågade vad som stod på. ²⁷ Tjänaren svarade: 'Din bror har kommit hem och din far har slaktat den gödda kalven eftersom han har fått honom tillbaka välbehållen.' ²⁸ Då blev han vred och ville inte gå in. Hans far kom ut och försökte tala honom till rätta. ²⁹ Men han svarade fadern: 'Här har jag tjänat dig i många år och aldrig gått emot dina befallningar. Men mig har du inte ens gett en killing att festa på med mina vänner. ³⁰ Men när den där kommer hem, din son, som har slösat bort dina pengar ihop med horor, då slaktar du den gödda kalven för hans skull!' ³¹ Fadern sa till honom: 'Mitt barn, du är alltid hos mig och allt mitt är ditt. ³² Men nu måste vi festa och jubla, för din bror var död men han lever igen. Han var förlorad men nu är han återfunnen.'«

16

Liknelsen om den sluge förvaltaren

¹ Jesus sa också till sina lärjungar: »Det var en rik man som hade en förvaltare. Denne anklagades för att ha förskingrat hans förmögenhet. ² Då kallade han honom till sig och sa: 'Vad är det jag hör om dig? Lämna mig en redovisning för din förvaltning. Du kan inte längre fortsätta i min tjänst.' ³ Förvaltaren sa till sig själv: 'Vad ska jag göra nu när min herre avskedar mig? Gräva orkar jag inte och tigga skäms jag för. ⁴ Jo, jag vet vad jag ska göra så att folk tar emot mig i sina hus när jag förlorar min tjänst.' ⁵ Han kallade en efter en till sig av dem som stod i skuld till hans herre, och frågade den förste: 'Hur mycket är du skyldig min herre?' ⁶ Han svarade: 'Hundra fat* olivolja.' Förvaltaren sa: 'Här är ditt skuldebrev. Sätt dig genast ner och skriv femtio!' ⁷ Sedan frågade han näste: 'Och du, hur mycket är du skyldig?' Han svarade: 'Hundra tunnor* vete.' Förvaltaren sa till honom: 'Här är ditt skuldebrev. Skriv åttio!'« ⁸ Herren berömde den ohederlige förvaltaren* för hans slughet: »Den här världens barn handlar klokare mot sina egna än ljusets barn gör. ⁹ Jag säger er: med hjälp av den ohederlige Mammon* ska ni skaffa er vänner, som tar emot er i evighetens boningar, när Mammon lämnar er i sticket.

¹⁰ Den som är trogen i smått är också trogen i stort, och den som är ohederlig i smått är också ohederlig i stort. ¹¹ Om ni inte har varit trogna när det gäller den ohederlige Mammon,

---

* **15:22** *en ring på hans finger* Ringen var en maktsymbol (jfr 1 Mos 41:42).

* **16:6** *Hundra fat* Ett fat (*batos*) avsåg ett kärl på ca 40 liter.

* **16:7** *Hundra tunnor* En tunna (*koros*) avsåg ett kärl på ca 400 liter.

* **16:8** *Herren berömde den ohederlige förvaltaren* Begreppet »herren« är här tvetydigt. Luk 18:6 har en liknande konstruktion, där ordet rimligtvis syftar på Jesus. Men i Luk 16:8 kan »herren« lika väl syfta på förvaltarens herre och ingå i liknelsen. Då börjar Jesu kommentar till liknelsen först med v 8b (»Den här världens barn ...«).

* **16:9** *Mammon* Pengar och ekonomiskt överflöd sågs som en personifierad makt, därav versal i det arameiska ordet Mammon (»rikedom« eller »förmögenhet«).

vem vill då anförtro er det som verkligen är värdefullt? ¹² Om ni inte har varit trogna med det som tillhör någon annan, vem vill då ge er det som tillhör er? ¹³ Ingen slav kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre eller att hålla sig till den ene och förakta den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och Mammon.«

¹⁴ Allt detta hörde fariseerna, som älskade pengar, och de hånade honom. ¹⁵ Då sa han dem: »Ni vill gärna inför människor framstå som rättskaffens, men Gud känner era hjärtan. Det som människor sätter högt är avskyvärt inför Gud. ¹⁶ Lagen och profeterna hade sin tid tills Johannes kom. Sedan dess predikas budskapet om Guds rike och alla uppmanas enträget att ta sig in där.* ¹⁷ Men himmel och jord ska ha gått under, innan en enda prick* i lagen faller bort. ¹⁸ Den som skiljer sig från sin hustru och gifter om sig bryter sitt äktenskap*, och den som gifter sig med en fränksild kvinna bryter hennes äktenskap.

Liknelsen om den rike mannen och Lasaros

¹⁹ Det var en rik man som klädde sig i purpur och finaste linne och som varje dag levde i fest och överflöd. ²⁰ Men utanför hans port låg Lasaros, en fattig man med många variga sår.

²¹ Han önskade att han fick äta sig mätt av det som föll från den rike mannens bord. Hundarna kom till och med och slickade hans sår.

²² Så dog den fattige och fördes av änglarna till Abrahams famn.* Också den rike dog och begravdes. ²³ När han plågades i dödsriket, lyfte han sin blick och fick se Abraham långt borta och Lasaros vid hans sida. ²⁴ Då ropade han: 'Fader Abraham! Visa medlidande med mig och sänd Lasaros att doppa fingertoppen i vatten för att svalka min tunga. Jag plågas här i elden!'

²⁵ Men Abraham svarade: 'Mitt barn, kom ihåg att du fick ut ditt goda medan du levde, liksom Lasaros fick ut sitt onda. Nu blir han tröstad här medan du plågas. ²⁶ En stor klyfta gapar också mellan er och oss, så att de som vill komma över härifrån till er inte kan göra det, och inte heller kan någon komma över från er till oss.' ²⁷ Då sa den rike: 'Då ber jag dig, fader, att du skickar honom till min fars hus. ²⁸ Jag har fem bröder och han måste varna dem så att inte de också hamnar i denna plågornas ort.' ²⁹ Men Abraham sa: 'De har Mose och profeterna. De kan lyssna till dem.' ³⁰ Han svarade: 'Nej, fader Abraham, bara om någon kommer till dem från de döda, så vänder de om.' ³¹ Abraham sa till honom: 'Om de inte lyssnar på Mose och profeterna, kommer de inte heller att låta sig övertygas av om någon står upp från de döda.'«

17

Förlåtelse, tro och lydnad

¹ Jesus sa till sina lärjungar: »Sådant som leder till människors fall måste komma, men dom över den som får det att ske. ² För den människan vore det bättre att få en kvarnsten hängd runt halsen och bli kastad i havet än att få en enda av dessa små* på fall. ³ Akta er noga!

***16:16** *alla uppmanas enträget att ta sig in där* Det grekiska verbet *biazomai* betyder normalt »attackera«, »angripa«, »trycka på«, »tränga på«. Här föreslås innebörden »be enträget«, »vädja«, »övertala« (jfr Luk 24:29; Apg 16:15). Det ligger i linje med den nödgande uppmaningen att komma till festen (Luk 14:23), och det enträgna sökandet efter det förlorade fåret och det borttappade myntet (Luk 15:1-10).

***16:17** *en enda prick* Uttrycket betecknar ett mycket litet bokstavstecken, men kunde även användas bildligt om smådetaljer i en text.

***16:18** *bryter sitt äktenskap* Här ses äktenskapet som oupplösligt. Matt 5:32 återger samma jesuord men där tillåts skilsmässa på grund av giftermål i förbjudna led.

***16:22** *Abrahams famn* Livet efter detta tänktes för de rättfärdiga som en festmåltid med Israels stamfar som värd. Jfr Matt 8:11; Luk 13:28.

***17:2** *dessa små* Uttrycket avser här Jesu lärjungar (jfr Matt 18:6, 10; 25:40, 45; Mark

Om din bror gör orätt, så tala honom till rätta. Och om han ångrar sig, så förlåt honom.
⁴ Om han också gör dig orätt sju gånger om dagen och sju gånger* kommer tillbaka till dig och säger: Jag ångrar mig, så ska du förlåta honom.«

⁵ Då sa apostlarna till Herren: »Ge oss större tro!« ⁶ Herren svarade: »Om ni hade tro så stor som ett senapskorn, kunde ni säga till mullebärsträdet där: Dra upp dig själv och slå rot i havet! Och det skulle lyda er. ⁷ Om någon av er har en tjänare som plöjer eller vallar får, skulle han, när han kommer hem från markerna säga till honom: Kom genast och slå dig ner och ät! ⁸ Nej, han säger: Gör i ordning maten åt mig, fäst upp dina kläder och passa upp mig medan jag äter och dricker. Sedan kan du själv få äta och dricka. ⁹ Inte tackar han tjänaren för att han gjort vad han blivit tillsagd? ¹⁰ När ni har gjort vad ni blivit tillsagda ska ni också säga: Vi är odugliga tjänare som bara har gjort vad vi är skyldiga att göra.«

Jesus botar tio spetälska

¹¹ På vandringen till Jerusalem följde han gränsen mellan Samarien och Galileen.* ¹² När han var på väg in i en by kom tio spetälska emot honom. De blev stående på avstånd ¹³ och ropade högt: »Jesus, mästare, ha medlidande med oss!« ¹⁴ När han såg dem sa han: »Gå och visa upp er för prästerna!« Och medan de var på väg dit blev de rena. ¹⁵ Men en av dem kom tillbaka när han såg att han blivit frisk och prisade Gud med hög röst. ¹⁶ Han kastade sig ner med ansiktet mot Jesu fötter och tackade honom. Den mannen var en samarier.*
¹⁷ Då frågade Jesus: »Blev inte alla tio rena? Var är de andra nio? ¹⁸ Är det verkligen ingen annan som vänt tillbaka för att ge Gud äran utom denne främling?« ¹⁹ Och han sa till honom: »Res dig upp och gå! Din tro har räddat dig.«

Riket som kommer

²⁰ Då fariseerna en gång frågade honom när Guds rike skulle komma, svarade han: »Man kan inte förutse när Guds rike kommer.* ²¹ Ingen ska heller kunna säga: Här är det, eller: Där är det. Nej, Guds rike finns hos er.«* ²² Sedan sa han till lärjungarna: »Dagar ska komma då ni längtar efter att få se en enda av Människosonens dagar. Men ni kommer inte att få det. ²³ Man kommer att säga till er: Se, där är han, eller: Se, här är han. Men spring inte hit eller dit och följ inte efter. ²⁴ På samma sätt som åsknedslaget blixtrar till och lyser upp himlen från den ena änden till den andra, så ska Människosonen visa sig. ²⁵ Men först måste han lida mycket och bli förkastad av detta släkte.

²⁶ Som det var i Noas dagar, så ska det bli i Människosonens dagar. ²⁷ Folk åt och drack, gifte sig och blev bortgifta ända till den dag då Noa gick in i arken och floden kom och gjorde slut på dem alla. ²⁸ På samma sätt var det i Lots dagar. Folk åt och drack, köpte och

---

9:42).

***17:4** *sju gånger ... sju gånger* Sjutalet används här symboliskt för att uttrycka något som är obegränsat eller oändligt. Jfr 1 Mos 4:15, 24.

***17:11** *följde han gränsen mellan Samarien och Galileen* Annan möjlig översättning: *gick han rakt igenom Samarien och Galileen*. Problemet med denna översättning är att ordningen för resan blir bakvänd (Samarien före Galileen).

***17:16** *samarier* Se not till Luk 9:52; 10:33.

***17:20** *Man kan inte förutse när Guds rike kommer* Mer ordagrant: »Guds rike kommer inte i förbindelse med observation eller iakttagande«. Innebörden är antingen att Guds rike inte kan ses med ögonen eller att det inte kan frammanas med iakttagande av religiösa högtider och föreskrifter (jfr Gal 4:10).

***17:21** *hos er* Denna översättning återger delvis den mångtydighet som finns i den grekiska grundtexten. En tolkning är att Guds rike finns *invärtes i* människorna (så KB 1917; jfr *inom er*, NT 81), vilket är den vanligaste innebörden i klassisk grekiska. Så har det också uppfattats i syriska översättningar av Luk 17:21. En annan möjlig tolkning är att Guds rike finns *mitt ibland* människorna på ett fördolt sätt. Det kan uppfattas som att Guds rike är förknippat med Jesu person.

sålde, planterade och byggde. ²⁹ Men den dagen då Lot drog ut från Sodom regnade det eld och svavel från himlen och gjorde slut på dem alla därinne.

³⁰ Så ska det också bli när Människosonen uppenbarar sig. ³¹ Den dagen kan inte den som är på taket och har sina tillhörigheter i huset gå ner och hämta dem, och den som är ute på åkern kan inte vända tillbaka hem. ³² Kom ihåg Lots hustru! ³³ Den som vill rädda sitt liv ska mista det, men den som mister det ska bevara det. ³⁴ Jag säger er: den natten ska två män ligga i samma säng; den ene ska tas med, den andre lämnas kvar. ³⁵ Två kvinnor ska mala vid samma kvarn; den ena ska tas med, den andra lämnas kvar.«^{*} ³⁷ De frågade honom: »Var kommer detta att ske, Herre?» Han svarade: »Där den döda kroppen ligger, där samlas gamarna.«^{*}

18

Liknelsen om änkan och domaren

¹ För att lära dem att alltid be utan att ge upp berättade han en liknelse för dem. ² »I en stad fanns en domare som varken fruktade Gud eller brydde sig om en enda människa. ³ I samma stad fanns en änka som ideligen återkom till honom och sa: 'Hjälp mig att få rätt gentemot min motpart!' ⁴ Under lång tid gick han inte med på det, men så sa han till sig själv: 'Även om jag varken fruktar Gud eller bryr mig om en enda människa, ⁵ så ska jag ge den här änkan rätt eftersom hon är så besvärlig. Annars kommer hon att göra slut på mig med sitt rännande.'«^{*}

⁶ Och Herren sa: »Hör vad den ohederlige domaren säger. ⁷ Skulle då inte Gud låta sina utvalda få rätt, när de ropar till honom dag och natt? Skulle han dröja med att hjälpa dem?«^{*} ⁸ Jag säger er: han ska låta dem få sin rätt – och det mycket snart. Men när Människosonen kommer, ska han då finna en sådan tro på jorden?»

Liknelsen om farisén och tullindrivaren

⁹ För några som litade på att de själva var rättfärdiga och såg ner på andra berättade han denna liknelse: ¹⁰ »Två män gick upp till templet för att be. Den ene var farisé, den andre var tullindrivare. ¹¹ Farisén stod för sig själv och bad: 'Gud jag tackar dig för att jag inte är som andra människor som roffar åt sig, gör det onda och bryter äktenskap – eller som den där tullindrivaren. ¹² Jag fastar två gånger i veckan* och ger tionde av allt jag tjänar*.' ¹³ Men tullindrivaren stod långt borta och vågade inte ens lyfta blicken mot himlen utan slog sig på bröstet* och sa: 'Gud, var nådig mot mig syndare.' ¹⁴ Jag säger er: det var snarare han än

---

***17:35** Ett fåtal handskrifter har här hela eller delar av ett tillägg som fått versnummer 36 (»två är på åkern; den ene ska tas med, den andre lämnas kvar«). Det saknas i de bästa handskrifterna och är troligen en harmonisering med Matt 24:40.

***17:37** Där den döda kroppen ligger, där samlas gamarna Jesu svar på lärjungarnas fråga är kryptiskt. Gamar som äter på kadavret kan vara en bild för den slutliga domen eller för att Människosonen visar sig lika tydligt som när gamarna på långt håll syns sväva över kadavret.

***18:5** Annars kommer hon att göra slut på mig med sitt rännande Bildspråket har med slagsmål att göra: »Annars kommer hon att ge mig ett blått öga«.

***18:7** Skulle han dröja med att hjälpa dem? Liknelsen ligger nära beskrivningen av Gud som den rättfärdige domaren, änkornas och de fattigas försvarare, i Syr 35:15–22.

***18:12** fastar två gånger i veckan Lagen befallde endast allmän fasta på försoningsdagen, men fariseerna fastade normalt måndagar och torsdagar.

***18:12** allt jag tjänar Ordagrant: »allt jag förvärvar«. Fromma fariseer gav tionde av allt de köpte.

***18:13** slog sig på bröstet Att slå sig på bröstet var ett uttryck för förkrosselse och sorg. Jfr Luk 23:48.

den andre som gick hem rättfärdig. Den som sätter sig själv högt ska bli förödmjukad, och den som ödmjukar sig ska bli satt högt.«

Jesus och barnen

¹⁵ Folk bar också fram små barn till honom för att han skulle röra vid dem. När lärjungarna såg det visade de bort dem. ¹⁶ Men Jesus kallade dem till sig och sa: »Låt barnen komma till mig och hindra dem inte! Guds rike tillhör sådana som de. ¹⁷ Sanna mina ord, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in.«

En rik man möter Jesus

¹⁸ En högt uppsatt person frågade honom: »Du gode lärare, vad ska jag göra för att få evigt liv?« ¹⁹ Jesus sa till honom: »Varför kallar du mig god? Ingen är god utom en – det är Gud. ²⁰ Du kan buden: *Du ska inte bryta äktenskap, du ska inte döda, du ska inte stjäla, du ska inte vittna falskt och du ska visa respekt för din far och mor**.« ²¹ Han svarade: »Allt detta har jag hållit mig till sedan jag var ung.« ²² Då Jesus hörde det, sa han till honom: »Då är det fortfarande en sak som fattas: sälj allt du äger och dela ut det till de fattiga, så ska du få en skatt i himlen. Kom sedan och följ mig.« ²³ När han hörde detta blev han bedrövad, för han var mycket rik. ²⁴ När Jesus såg det, sa han: »Så svårt det är för en som är rik att komma in i Guds rike! ²⁵ Det är lättare för en kamel att komma igenom ett nålsöga än för den som är rik att komma in i Guds rike.« ²⁶ De som hörde detta frågade: »Vem kan då bli räddad?« ²⁷ Han svarade: »Det som är omöjligt för människor är möjligt för Gud.« ²⁸ Då sa Petrus: »Men vi har ju lämnat allt och följt dig.« ²⁹ Han sa till dem: »Sanna mina ord, det finns ingen som för Guds rikes skull har lämnat hem, hustru, bröder, föräldrar eller barn, ³⁰ som inte ska få mångdubbelt igen redan i den här tiden och sedan evigt liv i den kommande världen.«

Jesus förutsäger sitt lidande, sin död och uppståndelse

³¹ Han tog de tolv åt sidan och sa till dem: »Se, nu går vi upp till Jerusalem och allt som är skrivet genom profeterna om Människosonen ska gå i uppfyllelse. ³² Han ska utlämnas åt hedningarna*, och de ska håna och kränka honom och spotta på honom, ³³ och prygla honom och döda honom. Men på den tredje dagen ska han uppstå.« ³⁴ Av detta begrep inte lärjungarna någonting. Betydelsen var dold för dem och de kunde inte förstå vad han talade om.

Jesus botar en blind tiggare

³⁵ När han närmade sig Jeriko, satt en blind man vid väggkanten och tiggde. ³⁶ Mannen hörde att det var mycket folk i rörelse och frågade vad som hände. ³⁷ De sa till honom att Jesus från Nasaret var på väg förbi. ³⁸ Då ropade han: »Jesus, Davids son, visa medlidande med mig!« ³⁹ De som gick främst sa till honom att vara tyst, men han ropade ännu högre: »Davids son, visa medlidande med mig!« ⁴⁰ Jesus stannade och bad dem leda fram honom till sig. Då han kom närmare frågade han: ⁴¹ »Vad vill du att jag ska göra för dig?« Han svarade: »Herre, jag vill se igen.« ⁴² Jesus sa till honom: »Nu kan du se igen! Din tro har räddat dig.« ⁴³ Genast kunde han se, och han följde med Jesus och gav Gud äran. Och allt folket som såg det prisade Gud.

---

* **18:20** 2 Mos 20:12–16; 5 Mos 5:16–20

* **18:32** *hedningarna* Begreppet hedning betyder normalt sett icke-jude. Här syftar det rimligtvis på de romerska myndigheterna.

Jesus besöker tullindrivaren Sackaios

¹ Han kom in i Jeriko och gick genom staden. ² Där fanns en man som hette Sackaios. Han var föreståndare vid tullen och förmögen. ³ Sackaios ville gärna se vem Jesus var, men kunde det inte på grund av allt folk, för han var så liten till växten. ⁴ Han sprang då före och klättrade upp i en sykomor för att få se honom, eftersom han skulle gå förbi den vägen. ⁵ När Jesus kom dit, tittade han upp och sa till honom: »Skynda dig ner, Sackaios! I dag vill jag komma hem till dig.« ⁶ Sackaios fick bråttom ner och tog emot honom med glädje. ⁷ Alla som såg det muttrade förargat: »Han har gått hem till en syndare.« ⁸ Men Sackaios steg fram och sa till Herren: »Hälften av det jag äger, herre, ska jag ge till de fattiga, och har jag pressat pengar av någon så ska jag ge fyrdubbelt* igen.« ⁹ Jesus sa till honom: »I dag har räddningen kommit till detta hem, eftersom han också är en Abrahams son. ¹⁰ Människosonen har kommit för att söka upp och rädda det som var förlorat.«

Liknelsen om de tio punden

¹¹ Sedan folket hade hört detta berättade han också en liknelse, eftersom han var nära Jerusalem och de trodde att Guds rike skulle visa sig när som helst. ¹² Därför sa han: »En man av förnäm släkt reste till ett land långt borta för att få kungavärdighet* och sedan vända hem. ¹³ Han kallade till sig tio av sina tjänare och gav dem ett pund* var och sa till dem: 'Gör affärer med detta tills jag kommer tillbaka.' ¹⁴ Men hans landsmän hatade honom och lät efter avresan sända bud för att säga: Vi vill inte ha den mannen till kung över oss! ¹⁵ När han sedan hade blivit kung och kom tillbaka, kallade han till sig de tjänare som han hade gett pengarna till, för att få veta hur mycket de hade gjort i förtjänst. ¹⁶ Den förste infann sig och sa: 'Herre, ditt pund har gett tio pund i avkastning.' ¹⁷ Han svarade: 'Bra gjort, du är en god tjänare! Eftersom du har varit trogen i det lilla, ska du få härska över tio städer.' ¹⁸ Den andre kom och sa: 'Ditt pund, herre, har gett fem pund till.' ¹⁹ Kungen sa till honom: 'Du ska få härska över fem städer.' ²⁰ Sedan kom en annan och sa: 'Här är ditt pund, jag har haft det undanlagt i en duk. ²¹ Jag var rädd för dig. Du är ju en hård man som tar ut vad du inte har satt in och skördar vad du inte har sått.' ²² Han svarade: 'Du är en dålig tjänare, jag ska döma dig efter dina egna ord! Du visste att jag är en hård man, som tar ut vad jag inte har satt in, och skördar vad jag inte har sått. ²³ Varför överlät du inte mina pengar till en penningväxlare? Då hade jag kunnat få igen dem med ränta, när jag kom tillbaka.' ²⁴ Till dem som stod bredvid sa han: 'Ta ifrån honom hans pund och ge det till den som har tio pund.' ²⁵ Då sa de till honom: 'Herre, han har ju redan tio pund!'^{*} ²⁶ 'Jag säger er: den som har ska få, och den som ingenting har, från honom ska tas också det han har. ²⁷ Men mina fiender, de som inte ville ha mig till kung över sig, för hit dem och hugg ner dem inför mina ögon.'«

²⁸ Då han berättat detta, gick han framför dem upp till Jerusalem.

***19:8** *fyrdubbelt* Sackaios lovar att kompensera för långt mer än den femtedel som lagen kräver för ohederligt förvärvad inkomst (3 Mos 6:5). Då boskapstjuvar skulle ersätta det stulna fyr- och femdubbelt (2 Mos 22:1), jämför Sackaios sig själv indirekt med en grov brottsling.

***19:12** *få kungavärdighet* I länder som stod under romersk kontroll måste alla inhemska regenter godkännas av kejsaren. Berättelsen påminner om hur Herodes den stores son Herodes Archelaos efter sin fars död reste till Rom för att få sin kungavärdighet bekräftad av kejsar Augustus.

***19:13** *ett pund* Ett pund motsvarade hundra denarer (dagslöner).

***19:25** Versen saknas i ett fåtal handskrifter.